

مبحث وجودات سه گانه و نسبت مطلقات

لفظ وجود سه کاربرد دارد، وجود حق، وجود مطلق و وجود مقید.

وجود حق، مراتب خدایی و رتبه های ذات و اسماء و صفات خداست.

وجود مطلق، عالم امکان بوده و خمیر مایه ای برای تمامی موجودات اعم از مطلق ها و مقیدات است و تقدم و سبقت آن به کل اشیاء سبقت سرمدی است.

وجود مقید، هشت کومه (و به لحاظی هفت کومه) ای است که هر کدام دارای مقیداتی هستند که نسبت به رتبه پایین تر مطلق میباشند تا اینکه به نهایت تقید برسیم و تقدم و سبقت آنها بر مقیدات تقدم دهری است.

بہتر است قبل از پیگیری ادامه بحث تعریفی از مطلق و مقید داشته باشیم.

مطلق، موجودی است حقیقی که ظهور و تمثل خارجی آن به مقیدات اوست یا به عبارتی حقیقتی که بین عده ای از موجودات (که مقیدات او میباشند) مشترک باشد. مانند آهن در تمامی آهنیجات. و اسم و تعریف آن بدون تفاوت در تمامی مقیدات خود صدق کرده و در همه آنها از خود آنها ظاهر تر است.

مقید، حقیقتی است که اشتراک تامه ای با موجودات هم رتبه خود نداشته باشد. مانند ذوالفقار حضرت علی (ع)

حال از ظرایف بحث مطلق و مقید نسبی بودن مطلقات است به طوری که هر مطلقى نسبت به رتبه بالاتر خود مقید محسوب میشود.

مثال این مطلب این است که:

تمامی آهنیجات مقید مطلق آهن هستند،

مطلق آهن، مس، روی و... همه مقیدات مطلق فلز هستند.

فلزات در کنار گچ و سیمان و غیره... مقیدی برای مطلق معدنیات هستند

معدنیات در کنار چوب و غیره... مقیدی برای اجسام عنصری هستند

اجسام عنصری و افلاک مقیدی برای جسم مطلق هستند

جسم مطلق و سایر هفت کومه (مثال، ماده، طبع، نفس، روح، عقل) همه مقیدی برای وجود مطلق هستند

و همانطور که در اول مطلب گفتیم وجود مطلق نهایت این راه است و ساری و جاری در تمامی مطلقات و مقیدات بوده و منزله از تمامی خصوصیات فردی آنها است.